

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК25- 1-2024
	Випуск _____	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 48 / 2

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
бізнесу та сфер обслуговування
27 серпня 2024 р., протокол № 8

Голова Вченої ради
Галина ТАРАСЮК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «РЕКРЕАЛОГІЯ»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 242 «Туризм»
освітньо-професійна програма «Туризм»
факультет бізнесу та сфери обслуговування
кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

Схвалено на засіданні кафедри
туризму та готельно-ресторанної
справи
26 серпня 2024 р.,
протокол № 09

Завідувач кафедри
Альона КЛИМЧУК

Гарант освітньо-професійної
програми
Оксана ОЛІЙНИК

Розробник:
старший викладач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи
Діна ЯРМОЛЮК

Житомир
2024 – 2025 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК25- 1-2024
	Випуск __	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 48 / 2

Робоча програма обов'язкової навчальної дисципліни «Рекреалогія» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 242 «Туризм» освітньо-професійна програма «Туризм» затверджена Вченою радою факультету бізнесу та сфери обслуговування від 27 серпня 2024 р., протокол № 08.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК25- 1-2024
	Випуск __	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 48 / 3

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 24 «Сфера обслуговування»	<u>Обов'язкова</u>	
Модулів – 1	Спеціальність: 242 «Туризм»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		3-й	-
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
		5-й	
		Лекції	
		32 год.	-
		Практичні, семінарські	
		48 год.	-
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		40 год.	-
		Індивідуальні завдання:	
		-	
		Вид контролю: екзамен	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2/3 самостійної роботи студента – 0,33	Освітній ступінь: «бакалавр»		

Частка аудиторних занять і частка самостійної та індивідуальної роботи у загальному обсязі годин з навчальної дисципліни становить:

для денної форми навчання – 66 % аудиторних занять, 33 % самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК25- 1-2024
	Випуск __	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 48 / 4

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни – сформувати систему знань про рекреацію, про соціальне та економічне значення рекреації, туризму, рекреаційних систем у житті людини і суспільства.

Таким чином, курс «Рекреалогія» розрахований на формування у студентів знань про рекреаційні потреби та відповідні їм форми рекреаційної діяльності. Даний курс дозволить студентам отримати уявлення про принципи, методи і нові підходи до організації відпочинку у відповідності до історично мінливих рекреаційних потреб суспільства, про соціальну значущість рекреації, про ідеологію відпочинку, про специфіки рекреаційних систем та взаємних зв'язках елементів рекреаційних систем.

Основні завдання навчальної дисципліни:

– сформувати у студентів знання про предмет, об'єкт, основних поняттях та концепціях рекреалогії;

– виробити у студентів розуміння рекреалогії як фундаментальної міждисциплінарної науки, вивчити внесок різних наук у розвиток рекреаційних знань;

– дати уявлення про сучасному розумінні феномена рекреації, розвитку її специфічних особливостей в історичному аспекті;

– детально вивчити форми рекреації, умови її здійснення, види рекреаційної діяльності та відповідні їм галузі рекреаційної індустрії;

– виробити у студентів практичні навички виявлення та комплексної оцінки рекреаційних ресурсів, системного аналізу рекреаційного потенціалу, вміння визначати пріоритетні напрями в розвитку рекреації та туризму в різних регіонах;

– виробити вміння визначати структуру рекреаційних комплексів та їх функціональне призначення.

– сформувати знання і практико-методичні вміння щодо організації рекреаційної діяльності в різних умовах (соціально-економічних, демографічних, ландшафтно-кліматичних і т. д.) регіону.

В результаті вивчення дисципліни «Рекреалогія» для спеціальності 242 «Туризм і рекреація» студент повинен:

знати:

– основні поняття рекреалогії;

– види рекреаційних потреб людини та суспільства і умови їх формування;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК25- 1-2024
	Випуск __	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 48 / 5

- види рекреаційної діяльності і відповідні їм рекреаційні ресурси;
- структуру рекреаційної (територіальної рекреаційної системи і взаємодія її компонентів);
- систему державного регулювання рекреації і туризму, нормативно-правові аспекти експлуатації і охорони рекреаційних ресурсів;
- фактори розвитку туризму та рекреації в різних територіальних рекреаційних системах;
- особливості організації та функціонування рекреаційних систем на різних територіях;
- принципи розробки концепцій розвитку туризму та рекреації з урахуванням територіальних особливостей;
- етапи розробки цільових регіональних програм розвитку рекреації і туризму;
- методи рекреаційного моделювання.

ВМІТИ:

- визначати функціональну структуру рекреаційного району;
- визначати і розраховувати рекреаційні потреби населення району різні види відпочинку і туризму;
- проводити оцінку рекреаційних ресурсів району, системно аналізувати рекреаційний потенціал регіонів, визначати пріоритетні напрями розвитку рекреації і туризму;
- виявляти напрями існуючих і перспективних туристських потоків;
- забезпечувати комплексний підхід і раціональну організацію рекреаційного господарства, розробляти схеми функціонального зонування території, виділяти ділянки під перспективний туристично-рекреаційне освоєння;
- опрацьовувати варіанти розміщення об'єктів рекреації, режиму використання і обладнання рекреаційної території, транспортного обслуговування, розміщення установ культурно-побутового призначення.

Результатом вивчення є набуття студентами таких **компетенцій**:

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

ЗК05. Прагнення до збереження навколишнього середовища;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК25- 1-2024
	Випуск __	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 48 / 6

ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК11. Здатність спілкуватися іноземною мовою;

ФК01. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності;

ФК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ФК03. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій;

ФК06. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного).

Результатом вивчення дисциплін є отримання студентами таких **програмних результатів навчання:**

РН04. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору;

РН11. Володіти державною та іноземною (ними) мовою (мовами) на рівні, достатньому для здійснення професійної діяльності;

РН15. Проявляти толерантність до альтернативних принципів та методів виконання професійних завдань;

РН22. Професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях;

РН24. Професійно здійснювати екскурсійну діяльність взаємодіючи з різними групами туристів.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015		Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК25- 1-2024
	Випуск __	Зміни 0	Екземпляр № 1 Арк 48 / 7

3. Програма навчальної дисципліни МОДУЛЬ 1 Змістовий модуль 1

Тема 1. Сутність та мета дисципліни «Рекреалогія»

Сутність рекреалогії як міждисциплінарної наукової дисципліни. Об'єкт, предмет, суб'єкт рекреалогії. Основні категорії рекреалогії: дозволя, відпочинок, вільний час, рекреація, рекреаційні умови, рекреаційний потенціал, рекреаційна територія, рекреаційна ємність, рекреаційний об'єкт, рекреаційне навантаження. Загальні функції рекреаційної діяльності: медико-біологічна; соціокультурна; економічна, політична (ЗК2, ЗК5, ФК1, ФК2, РН04).

Тема 2. Основні концепції рекреалогії

Типологія концепцій рекреалогії. Гуманоцентровані концепції: медико-біологічна, соціально-культурна, діяльнісна, антропоекологічна. Економцентровані концепції: політекономічна, техноекономічна. Натуроцентрована концепція (ЗК5, ЗК6, ФК2, РН15).

Тема 3. Територіальна рекреаційна система як об'єкт рекреалогії

Територіальний характер рекреаційних систем. Рекреаційні території та їх класифікація. Рекреаційна система. Типи рекреаційних систем. Територіальна рекреаційна система та галузі, що її формують. Компоненти рекреаційної системи. Рекреаційне заняття. Цикли рекреаційних занять. Загальні підходи до моделювання циклів рекреаційних занять. Моделювання рекреаційної діяльності (ЗК2, ЗК6, ФК1, ФК2, ФК3, РН04, РН15).

Змістовий модуль 2

Тема 4. Кліматичні та водні ресурси

Кліматоутворюючі рекреаційні ресурси: клімат, погодні умови. Типи та класи погоди. Медико-кліматична характеристика основних природних зон. Аеротерапія, геліотерапія. Характеристика водних рекреаційних ресурсів України. Види та методи водолікування (ЗК2, ЗК5, ЗК6, ФК1, ФК2, ФК3, ФК6, РН04, РН11, РН15).

Тема 5. Природно-ресурсна складова рекреаційної діяльності

Загальна характеристика видів рекреаційних ресурсів. «Світова спадщина ЮНЕСКО». Класифікація рекреаційних ресурсів. Рекреаційне природокористування. Взаємозв'язок рекреаційних потреб та наслідків рекреаційного природокористування (ЗК2, ЗК5, ЗК6, ЗК11, ФК1, ФК2, ФК3, РН04, РН11, РН15, РН22, РН24).

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК25- 1-2024
	Випуск __	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 48 / 8

Тема 6. Бальнеологічні та біотичні ресурси

Історія розвитку бальнеології в Україні та характеристика мінеральних вод. Види лікувальних грязей та інших природних джерел. Озокерит. Парафінотерапія. Літотерапія. Характеристика біотичних рекреаційних ресурсів: ліси, болота. Ландшафт та його вплив на організацію туристичної діяльності. Пейзаж (ЗК2, ЗК5, ЗК6, ФК1, ФК2, ФК3, ФК6, РН04, РН22, РН24).

Тема 7. Методи та типи оцінки природно-рекреаційних ресурсів

Підходи до оцінки природно-рекреаційних ресурсів. Особливості медико-біологічної та психолого-естетичної оцінки рекреаційних ресурсів. Технологічна та економічна оцінка природно-рекреаційного потенціалу рекреаційних територій (ЗК2, ЗК5, ЗК6, ЗК11, ФК1, ФК2, ФК3, РН04, РН11, РН15, РН22).

Змістовий модуль 3

Тема 8. Напрями та заходи рекреаційно-оздоровчої діяльності

Валеологічні напрями розвитку рекреації. Способи відновлення здоров'я: рекреація; лікування; реабілітація. Компенсаторний вплив кольоротерапії і арт-терапії. Музикотерапія. Апітерапія та анімалотерапія як заходи оздоровчої рекреації (ЗК2, ЗК5, ЗК6, ЗК11, ФК1, ФК2, ФК3, ФК5, РН04, РН11, РН15, РН22, РН24).

Тема 9. Маркетингові підходи до формування задоволеності споживачів рекреаційних послуг

Поведінка споживача як чинник маркетингу рекреаційних послуг. Дослідження факторів задоволеності споживачів рекреаційних послуг. Формування програм лояльності споживачів рекреаційного підприємства (ЗК2, ЗК5, ЗК6, ЗК11, ФК1, ФК2, ФК3, ФК06, РН04, РН11, РН15, РН22, РН24).

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК25- 1-2024
	Випуск __	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 48 / 9

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Кр еди тні мо дулі	Змістові модулі	Кількість годин			
		Лекції	Практичні	Самос- тійна робота	Всього
1	2	3	4	5	6
МОДУЛЬ 1					
Змістовний модуль 1					
№ 1	Сутність та мета дисципліни «Рекреалогія»	2	4	4	15
	Основні концепції рекреалогії	2	4	4	15
	Територіальна рекреаційна система як об'єкт рекреалогії	6	8	6	10
Разом змістовний модуль 1		10	16	14	40
Змістовний модуль 2					
№ 2	Кліматичні та водні ресурси	4	4	4	10
	Природно-ресурсна складова рекреаційної діяльності	2	4	4	10
	Бальнеологічні та біотичні ресурси	4	6	4	10
	Методи та типи оцінки природно-рекреаційних ресурсів	4	6	4	20
Разом змістовний модуль 2		14	20	16	50
Змістовний модуль 3					
№ 3	Напрями та заходи рекреаційно-оздоровчої діяльності	4	6	6	15
	Маркетингові підходи до формування задоволеності споживачів рекреаційних послуг	4	6	4	15
Разом змістовний модуль 3		8	12	10	30
Всього		32	48	40	120

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК25- 1-2024
	Випуск __	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 48 / 10

5. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин
МОДУЛЬ 1		
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1		
1.	Введення в курс. Етапи становлення та розвитку рекреалогії	4
2.	Функції рекреалогії	2
3.	Основні концепції рекреалогії	2
4.	Територіальна рекреаційна системи, її структура і сутність елементів	6
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2		
5.	Компоненти рекреаційної системи	6
6.	Моделювання рекреаційної діяльності	4
7.	Водні рекреаційні ресурси	4
8.	Бальнеологічні рекреаційні ресурси	4
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 3		
9.	Методологія оцінки природно-рекреаційних ресурсів	4
10.	Біотичні рекреаційні ресурси	4
11.	Сучасні напрями та заходи рекреаційно-оздоровчої діяльності	4
12.	Особливості застосування інструментів маркетингу для формування задоволеності споживачів рекреаційних послуг	4
РАЗОМ		48

6. Завдання для самостійної роботи

Тема 1. Введення в курс. Етапи становлення та розвитку рекреалогії

1. Написання коротку розповідь-роздум на тему «Філософія та психологія відпочинку».

2. Провести дослідження рекреаційних потреб молоді, з використанням анкети для опитування. За результатами анкетування описати типові групи рекреаційних потреб.

Як можна використовувати зібрану інформацію:

- 1) для сегментування туристичного ринка;
- 2) в організації туристської та екскурсійної діяльності?

Розробити пропозиції щодо задоволення виявлених рекреаційних потреб молоді в залежності від сегмента туристичного ринку з врахування основних стимулів, інтересів та переваг потенційних рекреантів.

Тема 2. Функції рекреалогії

1. Які функції виконує рекреалогія в сучасному соціумі? Заповнити таблицю:

Змістова характеристика функцій рекреалогії

Функції рекреалогії	Характеристика функцій

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК25- 1-2024
	Випуск __	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 48 / 11

Тема 3. Основні концепції рекреалогії

1. Заповнити таблицю:

Характеристика основних концепцій рекреалогії

Група концепцій	Приклад	Коротка характеристика
Гуманоцентровані – медико-біологічна – соціально-культурна – діяльнісна – антропоєкологічна		
Економцентровані – політекономічна – техноекономічна		
Натуроцентрована		

2. Чи слід на вашу думку, враховувати рекреаційну культуру у розробці тупродукту. Як саме? Навести відповідні приклади.

3. Як на вашу думку, можна використовувати концепції рекреалогії на практиці, зокрема при:

- 1) проектуванні туристичного продукту;
- 2) проведенні сегментування ринку туристичних послуг;
- 3) організації рекреаційної діяльності;
- 4) організації рекреаційного часу та простору;
- 5) проектуванні заходів збуту туристського продукту;
- 6) просуванні туристських товарів на ринок;
- 7) розробці рекламних кампаній.

Сформулювати відповідні пропозиції та їх обґрунтувати.

Тема 4. Територіальна рекреаційна системи, її структура і сутність елементів

1. Що можна віднести до «факторів, які генерують» та «факторів, які реалізують» розміщення та розвиток рекреаційних систем та територіаль-рекреаційних систем? Як ці фактори можна співвідносити? Яке співвідношення зазначених факторів, на вашу думку, є перспективним для розвитку рекреації та туризму в регіоні?

2. Які регіони є самодостатніми для свого туристсько-рекреаційного розвитку? Пояснити чому.

3. На прикладі туристичної галузі Житомирщини описати різні типи рекреаційних підприємств згідно з їх спеціалізацією.

4. Навести приклади територій, в яких основна спеціалізація може бути на в'їзному туризмі.

5. В чому полягають особливості рекреації на урбанізованих територіях?

6. Чи можуть виникати конфліктні ситуації між рекреацією та іншими функціональними галузями? В чому полягає їх суть?

7. Як властивості територіальної рекреаційної системи можна використовувати в організації туристичної діяльності?

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК25- 1-2024
	Випуск __	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 48 / 12

8. Які, на вашу думку, існують наслідки (позитивні та негативні) взаємодії різних компонентів (підсистем) рекреаційної системи?

9. Заповнити таблицю:

Типи територіально-рекреаційних систем

Тип територіально-рекреаційної системи	Коротка характеристика	Приклад
Підгалузеві (спеціалізовані)		
Галузеві (інтегровані)		
Елементарні		
Територіально-рекреаційні комплекси		

Тема 5. Компоненти рекреаційної системи

1. Яку роль відіграють природні комплекси в житті рекреантів? Чому останнім часом особливої популярності набувають природоорієнтовані форми відпочинку?

2. Дигресія (руйнування) природних комплексів в результаті рекреаційної діяльності, способи боротьби з нею.

3. Які значення мають культурні комплекси в житті відпочиваючих? Навести приклади культурних комплексів світового, національного та регіонального (місцевого) значення.

4. Технічне забезпечення рекреації у міському середовищі.

5. Рекреанти – центральний елемент рекреаційної системи. Загальні риси рекреантів. Що таке рекреаційна культура?

6. Які фактори впливають на адаптацію рекреантів?

7. Самоорганізація рекреантів, фактори, які впливають на адаптацію рекреантів. Рекреаційна самоорганізація на різних етапах життєвого циклу відпочиваючих. Негативні наслідки самостійної рекреаційної діяльності відпочиваючих.

8. Описати загальні властивості рекреаційної системи та особливості їх використання в організації туристської діяльності, охарактеризувати підсистеми та системоутворюючі зв'язки.

9. Відповідно до району де ви проживаєте, описати існуючу рекреаційну систему та рекреаційні зони, які вона включає. Які види рекреаційних потреб там можна задовольнити. Які види рекреаційних занять там можуть бути організовані та проводитись. Сформулювати основні задачі розвитку рекреації на цій урбанізованій території. В чому полягає специфіка розвитку рекреаційної системи цього району?

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК25- 1-2024
	Випуск __	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 48 / 13

Тема 6. Моделювання рекреаційної діяльності

1. Перерахувати взаємовиключаючі рекреаційні заняття. Відповідь обґрунтувати.
2. Описати цикли рекреаційної діяльності (добові, тижневі, відпускні та річні) в розрізі елементарних рекреаційних занять. Відповідь представити у вигляді таблиці.

Таблиця 1

Цикли рекреаційних занять

Елементарні рекреаційні заняття/ Часовий проміжок	Цільові елементарні рекреаційні заняття	Додаткові елементарні рекреаційні заняття	Супутні елементарні рекреаційні заняття
Добові			
Тижневі			
Відпускні			
Річні			

Тема 7. Водні рекреаційні ресурси

1. Оцінка водних об'єктів регіону. Водні рекреаційні ресурси ресурси включають моря, озера, річки, водосховища, ставки, придатні для водних видів відпочинку, туризму і спорту. Їх оцінка здійснюється на основі всіх трьох типів показників. Основними показниками, що визначають цінність водоймищ для рекреації, є їх чистота, величина, глибина, доступність. Найбільше рекреаційне значення мають теплі моря, озера, водосховища, великі річки з температурою води +17 °С впродовж 2-4 місяців. Чим більшою є водойма, тим ширший діапазон її рекреаційного використання (табл. 1; 2).

Таблиця 1

Параметри акваторії для рекреаційного використання

Параметри акваторії	Купання	Веслування	Байдарки і каное	Академічна гребля	Стрибки з трампліна	Водні лижі	Моторний спорт	Вітрильний спорт
Площа (га), бажана	5	100-500	500	-	-	100-500	100-500	300-900
Площа (га), мінімальна	-	1	30	-	-	-	30-50	50-100
Довжина (м), бажана	50	2200	2200-5000	2500- 3000	-	1500	1600-15000	1850-2500
Довжина (м), мінімальна	25	1100-1200	1000-1100	-	-	-	750-1000	500

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015						Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК25- 1-2024	
	Випуск __	Зміни 0		Екземпляр № 1		Арк 48 / 14		

Ширина (м), бажана	25	90-100	900-2000	140-200	-	200	200-2000	200-2000
Ширина (м), мінімальна	5-11	30-100	30-200	120	-	-	50-200	200
Глибина (м), бажана	1,4-1,8	3	2-5	3	5,8	-	3-5	1,2-2,0
Глибина (м), мінімальна	0,5-0,6	0,75	0,75-1,50	2,5-3,0	5	-	1,5-2,0	1,0-1,2

Таблиця 2.

Оцінка водоймищ для купання за 5-ти бальною шкалою

Ширина мілководної зони, м		Літологія дна мілини		t води 18-22 °С, днів		Швидкість течії, м/сек.		Площа водної прибережної рослинності, %	
характеристика	бал	характеристика	бал	характеристика	бал	характеристика	бал	характеристика	бал
5-10	5	піщаний	5	більше 80	5	0	5	0	5
10-20	4	дрібно-гравійний	4	60-80	4	0-1	4	0-10	4
20-40	3	валунний	3	50-60	3	1-2	3	10-50	3
40-100	2	глинистий	2	30-50	2	2-3	2	50-80	2
більше 100	1	муловий	1	менше 30	1	більше 3	1	більше 80	1

Завдання:

Здійснити оцінку водних об'єктів регіону, де ви проживаєте, щодо їх придатності для рекреаційного використання відповідно до параметрів акваторій та водоймищ.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК25- 1-2024
	Випуск __	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 48 / 15

Тема 8. Бальнеологічні рекреаційні ресурси

1. Оцінка бальнеологічних ресурсів регіону. Оцінка бальнеологічних ресурсів здійснюється на основі медико-біологічного і технологічного підходів. При цьому використовуються як кількісні (m^3 води за добу на km^2 території, кількість джерел мінеральної води на одиницю площі, міра їх мінералізації, вміст органічних речовин та ін.), так і якісні (унікальний хімічний склад, сприятливість для лікування тих чи інших хвороб тощо) показники, що покладені в основу класифікації та типізації бальнеологічних ресурсів.

Мінеральні води поділяються за:

- мірою їх мінералізації – прісні (до 2 г/л),
- малої мінералізації (2-5 г/л),
- середньої мінералізації (5-15 г/л),
- високої мінералізації (15-35 г/л),
- розсоли (більше 35 г/л, деякі джерела – більше 50 г/л).

При цьому до:

- питних лікувально-столових вод відносяться води з мінералізацією 1-10 г/л,
- до лікувальних – 10-15 г/л або – при наявності в них бальнеотерапевтичного вмісту миш'яку, бору та деяких інших біологічно активних елементів – понад 10 г/л.

Загальні медичні показання до використання мінеральних вод наведені в табл. 1.

Таблиця 1

Лікувальні властивості окремих типів мінеральних вод

Мінеральні води	Особливості застосування	Медичні показання (основні)
Хлоридні	внутрішнього	широке застосування (органи травлення, жовчна система, серцево-судинна система тощо)
	зовнішнього	нервова система, суглоби, шкіра, гінекологія
	інгаляції	органи дихання
Вуглекислі	внутрішнього	серцево-судинна система, гіпертонія
	зовнішнього	органи травлення, печінка, нирки
Сірководневі (сульфідні)	зовнішнього	серцево-судинна система, нервова система, ендокринна система, обмін речовин, гінекологія
Радонові	зовнішнього	імунобіологічна реактивність організму, протизапальна дія
	внутрішнього	пієлонефрит, шлунково-кишковий тракт
Азотні	зовнішнього	серцево-судинна система, шкіра, ендокринна система

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК25- 1-2024
	Випуск __	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 48 / 16

Миш'яковисті	внутрішнього	система кровообігу, серцево-судинна система, шлунок, кишечник, імунна система, ендокринна система
	зовнішнього	шкіра, периферійна нервова система, анемія
Залістисті		органи кровотворення, анемії
Без специфічних компонентів	внутрішнього	хронічні захворювання шлунково-кишкового тракту, сечової системи, порушення обміну речовин
Бромні, йодні, йодо-бромні		атеросклероз, органи травлення, сечостатева система
Крем'янисті		седативний, протизапальний, антитоксичний вплив
Фтористі		карієс

Завдання:

Здійснити оцінку бальнеологічних ресурсів Житомирської області. Відповідно до наявних типів та лікувальних властивостей зазначити де і як вони використовуються.

Тема 9. Методологія оцінки природно-рекреаційних ресурсів

Здійснити комплексну оцінку рекреаційного потенціалу території.

Комплексна оцінка потенціалу рекреаційної території передбачає пофакторно-інтегральну оцінку не лише рекреаційних ресурсів, а й матеріально-технічної бази галузі, рекреаційної місткості.

Метою такої оцінки є об'єктивне відображення того, що втрачає суспільство при відмові від експлуатації та рекреаційного використання території на користь інших видів господарської діяльності. Найбільш ємною і водночас зручною в користуванні при комплексній оцінці рекреаційного потенціалу бачиться методика В. Мацоли. Вона передбачає подання інформації як у вигляді таблиці, так і в текстовому викладі. За основу пропонується взяти 3-бальну шкалу (табл. 1): у 3 бали оцінюється територія з найсприятливішими умовами для розвитку рекреації, 2 – з посередніми, 1 – з несприятливими.

Таблиця 1.

Комплексна оцінка потенціалу рекреаційної території

Показник	3	2	1
Оцінка естетичних якостей території, O_e	Пейзажні ландшафти, висока міра екзотичності і унікальності, контрастність	Низька міра екзотичності і унікальності, відсутність контрастності	Рівнинні, сильнозаліснені території
Оцінка мінеральних вод, O_m	Понад 1000 $m^3/доба/км^2$	100-1000 $m^3/доба/км^2$	100 $m^3/доба/км^2$
Оцінка лісів, O_c	60%-40%	15-40%; більше 60%	менше 15%
Оцінка кліматичних умов, O_k	понад 100 днів з $t > 15^\circ C$	80-100 днів з $t > 15^\circ C$	менше 80 днів з $t > 15^\circ C$
	понад 110 днів з t	100-110 з t	менше 100 з t

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК25- 1-2024
	Випуск __	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 48 / 17

Оцінка водоймищ, Ов велика кількість незабруднених водоймищ, придатних для універсального використання придатні для плавання, сплаву на байдарках і каное обмежені можливості	Оцінка водоймищ, Ов велика кількість незабруднених водоймищ, придатних для універсального використання придатні для плавання, сплаву на байдарках і каное обмежені можливості	Оцінка водоймищ, Ов велика кількість незабруднених водоймищ, придатних для універсального використання придатні для плавання, сплаву на байдарках і каное обмежені можливості	Оцінка водоймищ, Ов велика кількість незабруднених водоймищ, придатних для універсального використання придатні для плавання, сплаву на байдарках і каное обмежені можливості
Оцінка природоохоронних територій, Оп більше 5% території 3	5% до 3%	Оцінка природоохоронних територій, Оп більше 5% території 3	5% до 3%
Історико-культурний потенціал, Оі	більше 18 об'єктів/100км ²	18 об'єктів/100км ²	менше 8 об'єктів/100км ²
Транспортна доступність, От	0,42 км/км ²	0,29-0,42 км/км ²	менше 0,29 км/км ²
Забезпеченість санаторно-курортними закладами, Ос	більше 3 на 100 км ²	1-3 на 100 км ²	менше 1 на 100 км ²
Оцінка рекреаційного навантаження, Он	гірські місцевості	горбисті, височинні місцевості	рівнинні, низовинні місцевості

Завдання:

За результатами проведеної оцінки зробити загальний висновок щодо наявного потенціалу рекреаційної території.

Висновок про насиченість території історико-культурними об'єктами можна зробити на основі розрахунку, виконаного за формулою:

$$O_i = K_i / S, \quad (2.1)$$

де K_i – кількість об'єктів,
 S – площа області (в км²).

Оцінка стану інфраструктури території здійснюється за формулою:

$$O_t = L_z + L_a / S_{тер}, \quad (2.2)$$

де L_z – довжина залізничного полотна;

L_a довжина автошляхів;

$S_{тер}$ – площа території області.

Оцінка санаторно-курортних закладів може бути зроблена на основі формули:

$$O_c = K_c / S_{тер} 100 \text{ (одиниць/км}^2\text{)}, \quad (2.3)$$

де K_c – кількість санаторно-курортних закладів (санаторії, профілакторії, бази відпочинку та ін.).

Комплексна оцінка потенціалу території здійснюється (окремо для літнього і зимового сезонів) за формулою:

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК25- 1-2024
	Випуск __	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 48 / 18

$$O = O_e + O_m + O_l + O_v + O_k + O_i + O_p + O_t + O_s + O_n \quad (2.4)$$

На основі комплексної оцінки визначається коефіцієнт рекреаційної цінності території за формулою:

$$K_p = O / O_{\min}, \quad (2.5)$$

де, O – величина інтегральної оцінки (в балах),

$O_{\min}$ – мінімальна кількість балів (10).

Розрахунок коефіцієнта рекреаційної цінності території проводиться окремо для літнього та зимового періодів.

Тема 10. Біотичні рекреаційні ресурси

1. Провести оцінку біотичних ресурсів регіону.

До біотичних ресурсів можна віднести:

- рекреаційні ліси;
- складові природно-заповідного фонду (ботанічні, лісові, ентомологічні, іхтіологічні, орнітологічні, загально-зоологічні заказники; ботанічні та зоологічні пам'ятки природи; ботанічні сади та зоопарки);
- фауну мисливських господарств.

Рекреаційна цінність біотичних ресурсів флори визначається такими показниками, як:

- лісистість;
- породний склад;
- віковий склад деревостою;
- фітонцидність.

Найбільшу естетичну цінність мають перестигло-достигаючі змішані широколистяно-хвойні ліси на відносно відкритих горбкуватих територіях із лісистістю в межах 25-50% (табл. 1).

Таблиця 1.

Оцінка естетичної цінності території

Показники	Бали		
	3	2	1
Лісистість, %	25-50	менше 25 більше 50	відсутні
Породний склад	змішані широколистяно- хвойні	соснові, широколистяні	інші – хвойні та дрідно-листяні
Віковий склад	перестиглі, стиглі, достигаючі	середньо-вікові	молодняк

Видовим складом і віковою структурою лісів визначається їх вплив на процес лікування (оздоровлення) та ефективність реалізації санітарно-гігієнічної функції рекреації. Лікувально-оздоровча функція значною мірою обумовлена фітонцидністю лісу, тобто його бактерицидною дією. Міра фітонцидності, що залежить від породи дерев, досягає свого максимуму у

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК25- 1-2024
	Випуск __	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 48 / 19

весняно-літній період (цвітіння та активний ріст рослин) і знижується на осінь (табл. 2).

Таблиця 2

Фітонцидність окремих порід дерев та кущів

Міра фітонцидності	Порода
1 (найвища)	дуб черешчатий, клен гостролистий, ялівець віргінський
2	береза, сосна звичайна, ялина, ліщина, черемха, смерека, акація біла, чорниця
3	модрина, ясен, лила, вільха, горобина, акація жовта, бузок звичайний
4	в'яз, бересклет
5 (найменша)	бузина, крушина

Фітонциди сосни звичайної, дуба червоного, ялиці білої, модрини європейської, крушини ламкої знищують збудників туберкульозу, кишкової палички; ялиці – коклюшну паличку, збудників дизентерії та черевного тифу; берези і тополі – зменшують кількість золотистого стафілокока.

Вид рекреації та її тривалість є визначальними при благоустрої лісів (табл. 3). Головною якісною характеристикою рекреаційних лісів є переважання на їх території індивідуального відпочинку і максимальна комфортність.

Таблиця 3.

Рекреаційне використання лісів

Рекреаційне використання лісів	Вид рекреації	Рівень організації	Матеріально-технічна база для організації відпочинку
постійне, тривале	лікування. оздоровлення. відпочинок	організована	санаторії, пансіонати, готелі, будинки відпочинку, і дитячі табори
постійна, короткострокова	відпочинок	організована	рекреаційні зони та пункти
сезонна	відпочинок	організована	турбази, мотелі
сезонна	туризм	організована	наметові містечка
тимчасова, короткотривала	пікнік, прогулянка	неорганізована	—

Завдання:

Здійснити оцінку біотичних ресурсів Житомирської області за такими основними параметрами: естетичної цінності території; які породи дерев та кущів за мірою фітонцидності домінують; рівень рекреаційного використання лісів.

2. Провести оцінку рельєфу регіону.

Рельєф суттєво впливає на просторову диференціацію кліматичних, біотичних та інших ресурсів. Рельєф відіграє важливу роль у задоволенні

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК25- 1-2024
	Випуск __	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 48 / 20

потреби людини в красі, створюючи сприятливий психологічний клімат для успішного лікування, відпочинку та оздоровлення.

Оцінка рельєфу як рекреаційного ресурсу з погляду двох її суб'єктів – рекреанта і рекреаційної галузі – є цілком протилежною: найпривабливіші для відпочинку і найбільш контрастні території (передусім гірські) водночас є найбільш важко доступними з огляду на інженерно-будівельне освоєння території.

Найбільшою мірою контрастності, пейзажною насиченістю, екзотичністю та унікальністю відзначаються гори. З позицій технологічної оцінки, сприятливішими є рівнинні території. Найсприятливішою для лікувально-оздоровчих цілей з функціональної та естетичної точок зору є пересічена місцевість із незначним перепадом відносних висот (табл. 4).

Таблиця 4

Оцінка рельєфу для лікувально-оздоровчих занять

Характеристика	Міра сприятливості		
	Сприятливий	Відносно сприятливий	Несприятливий
Глибина розчленування, м	30-60	10-30	менше 10
Густина розчленування, км	менше 1	1-3	більше 3
Кругизна схилів, ...°	3-5	5-10	менше 3, більше 10

Завдання:

Здійснити оцінку рельєфу території Житомирської області за мірою сприятливості для лікувально-оздоровчих занять.

Тема 11. Сучасні напрями та заходи рекреаційно-оздоровчої діяльності

Обрати будь-який вид анімалотерапії та підготувати презентацію на тему: «Позитивний вплив (вид анімалотерапії) на організм та здоров'я людини». Тривалість презентації до 7 хв. В доповіді обов'язково окреслити основні механізми терапії; категорії пацієнтів, які мають показання для такої терапії; поширення та популярність цього виду терапії в Україні та світі; результати від застосування такої терапії.

Тема 12. Особливості застосування інструментів маркетингу для формування задоволеності споживачів рекреаційних послуг

Обрати будь-яке добре відоме вам підприємство, що надає рекреаційні послуги, скласти план його маркетингової діяльності та розробити програму лояльності для споживачів. Підготувати анкету, яка дозволить оцінити ступінь лояльності покупців послуг підприємства.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК25- 1-2024
	Випуск __	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 48 / 21

7. Індивідуальні завдання Варіант – 1

1. Вставити пропущені слова:

Рекреалогія виступає на сьогодні як _____ галузь знань, що досліджує теоретичні проблеми, пов'язані з _____ життєвих сил людини; як практика його організації; як важлива галузь господарства держави.

2. Продовжити фразу:

Об'єктом рекреалогії виступає _____
 _____
 _____
 _____

3. Яке поняття є більш ширшим «дозвілля» чи «відпочинок»? Поясніть чому.

_____
 _____
 _____

4. Закінчити фразу:

Об'єкти і явища природного та антропогенного походження, що мають сприятливі для рекреаційної діяльності якісні і кількісні параметри і виступають матеріальною основою для територіальної організації оздоровлення і лікування людей, формування і спеціалізації рекреаційних районів (центрів) та забезпечують їх економічну ефективність це – _____.

5. Визначити групи рекреаційних потреб. Навести їх характеристику:

Рекреаційні потреби поділяються на три рівні:

– _____ - _____ ;
 _____ ;
 – _____ - _____ ;
 _____ ;
 – _____ - _____ .

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК25- 1-2024
	Випуск ___	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 48 / 23

9. Визначити концепції за їх змістом (поєднати стрілками)

Концепція	Основний зміст концепції
натуроцентрована	Відновлення та відпочинок необхідні людині, яка перебуває у третьому стані («не хвороба – не здоров'я»). Активний відпочинок – це превентивний засіб для недопущення переходу цього стану у хворобу, система регуляторних механізмів, що позитивно впливають на здоров'я людини.
діяльнісна	Вільний час людина прагне використовувати з користю: для освіти, розвитку, формування особистісної соціальної культури тощо. В свою чергу, вільний час – це частина життя, тому особливо важливим є вільний вибір напрямів форм, занять і поведінки, якими й обумовлюється стан найбільш повного фізичного, духовного та соціального благополуччя.
соціально-культурна	Рекреаційна діяльність зіставляється із трудовою діяльністю, розглядається як особливий вид соціальної діяльності, невід'ємна частина способу життя, сфера освоєння та пізнання людиною навколишнього світу та самого себе. Рекреаційні потреби та особисті інтереси стимулюють людину приймати рішення та надавати перевагу тому чи іншому набору занять, визначенню їх черговості, пошуку або вибору місць і партнерів для їх здійснення, виділення відповідних коштів для відпочинку і т.д. В результаті, ця діяльність призводить до створення особистісної, сімейно-групової або групової системи комплексу умов проведення відпочинку, зміст, характер та успіх якої залежить від рівня рекреаційної культури рекреанта.
антропоекологічна	Навколишнє середовище відіграє визначальну роль в житті людини, у створенні умов для найбільш повного фізичного, духовного та соціального благополуччя. Різні рекреаційні потреби викликають необхідність у різних якостях середовища і не тільки природного, але й технологічного, соціокультурного, соціо-психологічного. Рекреаційні міграції – наслідок бажання людини змінити середовище на певний період часу.
поліекономічна	Ефективне функціонування господарської діяльності, продукування виробничих благ в робочий час можливе лише за умов регулярного відновлення (рекреації) на рівні продуктивних сил індивідів за рахунок рекреаційних занять.
техноекономічна	Рекреаційні потреби при наявності відповідної фінансової основи трансформуються у попит на відповідні рекреаційні послуги, як наслідок з'являється необхідність формування господарства, що задовольняє такий попит – галузь рекреаційного обслуговування, яка функціонує відповідно до законів ринку.
медико-біологічна	Рекреаційна діяльність – один із засобів охорони природи. Рекреаційне освоєння території, вилучення земель і акваторій з інших сфер використання – гарантія максимального збереження живої природи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК25- 1-2024
	Випуск __	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 48 / 24

Варіант – 2

1. Вставити пропущені слова:

Рекреалогія – це галузь знань про причини та способи здійснення рекреаційної діяльності як невід’ємної складової життя кожної _____ та суспільства, соціально-культурні, економічні, антропоекологічні _____ організації цієї діяльності та її наслідки.

2. Продовжити фразу:

Предметом рекреалогії є _____
 _____
 _____
 _____

3. Чи є поняття «дозвілля» та «відпочинок» синонімами? Поясніть чому.

_____
 _____
 _____

4. Закінчити фразу:

Сукупність компонентів і властивостей природного середовища, які сприяють рекреаційній діяльності (характер ландшафту і кліматичні особливості, наявність мінеральних джерел, біорізноманіття, можливості для занять тими чи іншими видами спорту і т. ін.), але при цьому не є її матеріальною базою це – _____.

5. Зазначити три групи функцій рекреації. Навести їх коротку характеристику:

– _____ - _____ ;
 _____ ;
 – _____ - _____ ;
 _____ ;
 – _____ - _____ .

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК25- 1-2024
	Випуск __	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 48 / 26

9. Визначити концепції за їх змістом (поєднати стрілками)

Концепція	Основний зміст концепції
натуроцентрована	Відновлення та відпочинок необхідні людині, яка перебуває у третьому стані («не хвороба – не здоров'я»). Активний відпочинок – це превентивний засіб для недопущення переходу цього стану у хворобу, система регуляторних механізмів, що позитивно впливають на здоров'я людини.
діяльнісна	Вільний час людина прагне використовувати з користю: для освіти, розвитку, формування особистісної соціальної культури тощо. В свою чергу, вільний час – це частина життя, тому особливо важливим є вільний вибір напрямів форм, занять і поведінки, якими й обумовлюється стан найбільш повного фізичного, духовного та соціального благополуччя.
соціально-культурна	Рекреаційна діяльність зіставляється із трудовою діяльністю, розглядається як особливий вид соціальної діяльності, невід'ємна частина способу життя, сфера освоєння та пізнання людиною навколишнього світу та самого себе. Рекреаційні потреби та особисті інтереси стимулюють людину приймати рішення та надавати перевагу тому чи іншому набору занять, визначенню їх черговості, пошуку або вибору місць і партнерів для їх здійснення, виділення відповідних коштів для відпочинку і т.д. В результаті, ця діяльність призводить до створення особистісної, сімейно-групової або групової системи комплексу умов проведення відпочинку, зміст, характер та успіх якої залежить від рівня рекреаційної культури рекреанта.
антропоекологічна	Навколишнє середовище відіграє визначальну роль в житті людини, у створенні умов для найбільш повного фізичного, духовного та соціального благополуччя. Різні рекреаційні потреби викликають необхідність у різних якостях середовища і не тільки природного, але й технологічного, соціокультурного, соціо-психологічного. Рекреаційні міграції – наслідок бажання людини змінити середовище на певний період часу.
політекономічна	Ефективне функціонування господарської діяльності, продукування виробничих благ в робочий час можливе лише за умов регулярного відновлення (рекреації) на рівні продуктивних сил індивідів за рахунок рекреаційних занять.
техноекономічна	Рекреаційні потреби при наявності відповідної фінансової основи трансформуються у попит на відповідні рекреаційні послуги, як наслідок з'являється необхідність формування господарства, що задовольняє такий попит – галузь рекреаційного обслуговування, яка функціонує відповідно до законів ринку.
медико-біологічна	Рекреаційна діяльність – один із засобів охорони природи. Рекреаційне освоєння території, вилучення земель і акваторій з інших сфер використання – гарантія максимального збереження живої природи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК25- 1-2024
	Випуск __	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 48 / 28

4. Доповнити фрази:

Виділяють такі елементарні рекреаційні заняття:

- 1) _____ елементарні рекреаційні заняття, які є головним мотивом рекреаційної діяльності;
- 2) _____ елементарні рекреаційні заняття, які не реалізують основну мету рекреації, але роблять цикл рекреаційних занять більш різноманітним;
- 3) _____ елементарні рекреаційні заняття, які не дають специфічного рекреаційного ефекту, але вони необхідні по фізіологічних і технологічних обмеженнях.

5. Сформулюйте визначення:

Клімат – це

Залежно від амплітуди переважаючих атмосферних і земних чинників (перш за все температури і вологості повітря) розрізняють такі типи клімату:

---

6. Закінчити фрази:

Використання дії на організм повітря, що вільно рухається в цілях лікування і гартування – це _____

Лікування і оздоровча дія сонячної радіації – це _____

---

7. Пояснити фізіологічну дію водолікувальних процедур на організм людини:

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК25- 1-2024
	Випуск __	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 48 / 31

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються методи навчання, що сприяють досягненню відповідних програмних результатів.

Результат навчання	Методи навчання
<i>ПРН04</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (проведення дослідів, експериментів, виконання різних видів вправ, практичних завдань) – Дискусійний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, вирішення задач, проведення розрахунків, підготовка доповідей, написання наукових статей)
<i>ПРН24</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (проведення дослідів, експериментів, виконання різних видів вправ, практичних завдань) – Дискусійний метод – Метод активного навчання (проведення ділових ігор, мозковий штурм, командна робота) – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, вирішення задач, проведення розрахунків, підготовка доповідей, написання наукових статей)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК25- 1-2024
	Випуск __	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 48 / 32

9. Методи контролю

Перевірка досягнення програмних результатів навчання здійснюється з використанням наступних методів.

Результат навчання	Методи контролю
<i>ПРН04</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ – Перевірка виконання та захист практичних робіт – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Перевірка виконання завдань модульного контролю – Екзамен
<i>ПРН15</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ – Перевірка виконання та захист практичних робіт – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Перевірка виконання завдань модульного контролю – Екзамен

10. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни «Рекреалогія» здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Державному університеті «Житомирська політехніка» та розподілу балів, що наведений нижче.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни включає:

- поточний, модульний та підсумковий контроль – для здобувачів денної форми навчання;
- поточний та підсумковий контроль – для здобувачів заочної форми навчання.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК25- 1-2024
	Випуск __	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 48 / 33

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня засвоєння знань, формування умінь і навичок здобувачів вищої освіти впродовж вивчення ними матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять.

Модульний контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти за модуль (змістові модулі) навчальної дисципліни. Модульний контроль проводиться під час навчального заняття після завершення вивчення матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Модульний контроль здійснюється у формі тестування.

Підсумковий контроль проводиться для підсумкового оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення навчальної дисципліни. Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену. Процедура складання екзамену визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Розподіл балів з навчальної дисципліни «Рекреалогія»

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр
Для здобувача денної форми навчання	
Виконання завдань поточного контролю	60
Виконання завдань модульного або підсумкового контролю	40
Підсумкова семестрова оцінка	100
Для здобувача заочної форми навчання	
Виконання завдань поточного контролю	60
Виконання завдань підсумкового контролю	40
Підсумкова семестрова оцінка	100

Розподіл балів за виконання завдань поточного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань під час навчальних занять ¹	30	-
Виконання та захист індивідуальних самостійних завдань ²	15	-
Виконання науково-дослідної роботи та інших видів робіт (додаткові – заохочувальні бали) ³ : 1. Участь у студентських предметних олімпіадах, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, грантах, науково-дослідних проектах 2. Підготовка наукових статей, тез доповідей наукових конференцій 3. Інші види робіт (наводиться перелік інших видів робіт)	15	-
Разом за виконання завдань поточного контролю	60	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК25- 1-2024
	Випуск ___	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 48 / 34

Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять

Види робіт здобувача вищої освіти ¹	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Відповіді (виступи) на заняттях	10	
Участь у дискусії	10	
Виконання та захист практичних завдань, вправ	10	
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	30	-

З метою застосування цілих чисел для оцінювання результатів роботи здобувачів під час навчальних занять може використовуватися 100-бальна шкала оцінювання щодо кожного окремо виду робіт. Розрахунок загальної кількості балів, які здобувач може набрати за результатами роботи під час навчальних занять протягом семестру, проводиться за формулою:

$$P_{\text{НЗ}} = \sum(P_i \times BK_i) \times K_{\text{НЗ}}, \quad (1)$$

де $P_{\text{НЗ}}$ – загальна кількість балів, набраних здобувачем за виконання завдань під час навчальних занять за семестр;

P_i – кількість набраних здобувачем балів за семестр за виконання i -го виду робіт під час навчальних занять (за 100-бальною шкалою);

BK_i – ваговий коефіцієнт за виконання i -го виду робіт під час навчальних занять. Значення вагових коефіцієнтів розраховуються шляхом ділення кількості балів, яка передбачена за виконання окремого виду робіт під час навчальних занять, на сумарну кількість балів за виконання усіх видів робіт під час навчальних занять за семестр;

$K_{\text{НЗ}}$ – коригувальний коефіцієнт, який визначається шляхом ділення кількості балів, що передбачена за виконання завдань під час навчальних занять за семестр, на 100 балів.

Значення вагових коефіцієнтів становить:

– для здобувачів денної форми навчання (у кожному семестрі вивчення навчальної дисципліни):

$$BK_{\text{В}} = 20 \div 45 = 0,45;$$

$$BK_{\text{Уд}} = 10 \div 45 = 0,22;$$

$$BK_{\text{ТЗ}} = 10 \div 45 = 0,22;$$

$K_{\text{НЗ}}$ – коригувальний коефіцієнт. Значення коригувального коефіцієнту становить:

– для здобувачів денної форми навчання (у кожному семестрі вивчення навчальної дисципліни) $K_{\text{НЗ}} = 40 \div 100 = 0,40$;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК25- 1-2024
	Випуск __	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 48 / 35

Розподіл балів за виконання завдань модульного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти денної форми навчання	Кількість балів за семестр
Виконання завдань модульного контролю 1	20
Виконання завдань модульного контролю 2	10
Виконання завдань модульного контролю 3	10
Разом за виконання завдань модульного контролю	40

Якщо здобувач вищої освіти денної форми навчання виконав завдання модульного контролю і з урахуванням отриманих балів за поточний контроль набрав у сумі 60 балів або більше, він може погодити дану оцінку в електронному кабінеті і вона стане семестровою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни.

Якщо здобувач вищої освіти денної форми навчання під час вивчення навчальної дисципліни набрав 60 балів або більше і бажає покращити свій результат успішності, він проходить процедуру підсумкового контролю у формі екзамену. Набрані бали за виконання завдань підсумкового контролю, а також бали за поточний контроль сумуються і формується семестрова оцінка з навчальної дисципліни. Бали, які здобувач вищої освіти набрав за виконання завдань модульного контролю, при цьому не враховуються під час розрахунку семестрової оцінки з навчальної дисципліни.

У здобувача вищої освіти заочної форми навчання семестрова оцінка за вивчення навчальної дисципліни формується як сума кількості балів за поточний контроль і кількості балів за підсумковий контроль.

Здобувач вищої освіти допускається до процедури підсумкового контролю у формі екзамену, якщо за виконання завдань поточного контролю набрав 20 балів або більше.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав 15–19 балів, він отримує право за власною заявою опанувати окремі теми (змістові модулі) навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми¹. Вивчення окремих складових навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, здійснюється у вільний від занять здобувача вищої освіти час.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав від 0 до 14 балів (включно), він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни та має академічну заборгованість. Здобувач вищої освіти отримує право за власною заявою опанувати навчальну дисципліну у наступному семестрі понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК25- 1-2024
	Випуск __	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 48 / 36

Процедура надання додаткових освітніх послуг здобувачу вищої освіти з метою вивчення навчального матеріалу дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, визначена у Положенні про надання додаткових освітніх послуг здобувачам вищої освіти в Державному університеті «Житомирська політехніка».

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках окремих тем навчальної дисципліни, здійснюється викладачем за зверненням здобувача вищої освіти та представленням документів, які підтверджують результати навчання (сертифікати, свідоцтва, скріншоти тощо). Рішення про визнання та оцінка за відповідну частину освітнього компонента приймається викладачем за результатами співбесіди зі здобувачем вищої освіти.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках цілого освітнього компонента, здійснюється за процедурою, яка визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК25- 1-2024
	Випуск __	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 48 / 37

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Національна шкала	100-бальна шкала
A	Відмінно	90-100
B	Добре	82-89
C		74-81
D	Задовільно	64-73
E		60-63
FX	Незадовільно	35-59
F		0-34

11. Глосарій¹

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
1.	Рекреація – це система заходів, пов'язана з використанням вільного часу людей для їх оздоровчої, культурно-ознайомчої і спортивної діяльності на спеціалізованих територіях, які розміщені поза їх постійним помешканням.	Recreation is a system of activities related to the use of people's free time for their health, cultural and sports activities in specialised areas outside their permanent homes.
2.	Рекреаційна діяльність – діяльність, спрямована на відновлення розумових, духовних і фізичних сил людини шляхом загальнооздоровчого і культурно-пізнавального відпочинку, туризму, санаторно-курортного лікування, любительського та спортивного рибальства, полювання тощо.	Recreational activities are activities aimed at restoring mental, spiritual and physical strength through general health and cultural and educational recreation, tourism, sanatorium and resort treatment, recreational and sport fishing, hunting, etc.
3.	Рекреаційний ефект – стан рекреанта як наслідок, підсумок, результат (позитивний або негативний) рекреаційного процесу; психофізіологічна реакція (об'єктивна і/або суб'єктивна) на проходження рекреаційного циклу (одно-, дводенного, тижневого, відпускнуго, сезонного тощо).	Recreational effect is the state of a recreationalist as a consequence, outcome, result (positive or negative) of the recreational process; psychophysiological reaction (objective and/or subjective) to the recreational cycle (one-, two-day, weekly, holiday, seasonal, etc.).
4.	Рекреаційний потенціал – це сукупність можливостей природних ресурсів, історико-культурних комплексів та об'єктів, соціально-економічні показники на певній території створювати умови для організованого туризму, відпочинку та	Recreational potential is a set of capabilities of natural resources, historical and cultural complexes and objects, socio-economic indicators in a certain territory to create conditions for organised tourism, recreation and other

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК25- 1-2024
	Випуск __	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 48 / 38

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
	інших видів рекреаційної діяльності з дотриманням режиму її охорони.	types of recreational activities in compliance with the regime of its protection.
5.	Рекреаційні ресурси – сукупність природно-технічних, природних, соціально-економічних комплексів та їх елементів, що сприяють відновленню та розвитку духовних та фізичних сил людини, її працездатності.	Recreational resources are a set of natural and technical, natural, socio-economic complexes and their elements that contribute to the restoration and development of human spiritual and physical strength and efficiency.
6.	Рекреаційний об'єкт – місце з обмеженою площею, яке використовується для відпочинку: озеро, лісова поляна, пам'ятка природи і т. д. Наявність достатньої кількості рекреаційних об'єктів визначає рекреаційну ємність території або акваторії.	A recreational facility is a place with a limited area that is used for recreation: a lake, a forest glade, a natural monument, etc. The availability of a sufficient number of recreational facilities determines the recreational capacity of a territory or water area.
7.	Рекреаційна ємність – здатність території, призначеної для відпочинку, забезпечити деякій кількості відпочиваючих психофізіологічний комфорт і можливість спортивно-зміцнюючої діяльності без деградації природного середовища або антропокультурних комплексів (сільськогосподарських, історичних) і швидкого зношення спеціального обладнання.	Recreational capacity is the ability of the territory intended for recreation to provide a certain number of holidaymakers with psychophysiological comfort and the possibility of sports and fitness activities without degradation of the natural environment or anthropocultural complexes (agricultural, historical) and rapid wear and tear of special equipment.
8.	Рекреаційне навантаження – ступінь безпосередньої дії людини на рослинний покрив.	Recreational load is the degree of direct human impact on vegetation cover.
9.	Природні рекреаційні ресурси – тіла і явища природи, які забезпечують відпочинок як засіб підтримання і відновлення працездатності і здоров'я людей.	Natural recreational resources are bodies and phenomena of nature that provide recreation as a means of maintaining and restoring human performance and health.
10.	Фізичні рекреаційні ресурси – є всі компоненти неживої природи, віднесені до фізико-географічним.	Physical recreational resources are all components of inanimate nature that are classified as physical and geographical.
11.	Геологічні рекреаційні ресурси – являють собою елементи геологічного середовища, що мають лікувальні властивості, особливу наукову, психолого-естетичну цінність і використовуються для відновлення духовних і фізичних сил людини.	Geological recreational resources are elements of the geological environment that have healing properties, special scientific, psychological and aesthetic value and are used to restore human spiritual and physical strength.
12.	Геоморфологічні рекреаційні ресурси – являють собою поєднання елементів, форм і	Geomorphological recreational resources are a combination of elements, forms and

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК25- 1-2024
	Випуск __	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 48 / 39

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
	типів рельєфу, що мають різний генезис, вік, еволюцію, що мають науковий, медико-біологічної та психолого-естетичну цінність і використовуються для задоволення потреб людей в рекреації.	types of relief that have different genesis, age and evolution, which have scientific, medical, biological, psychological and aesthetic value and are used to meet people's recreational needs.
13.	Кліматичні рекреаційні ресурси - важлива умова розвитку рекреаційного господарства, оскільки вони визначають загальну комфортність території щодо лікування та відпочинку.	Climatic recreational resources are an important condition for the development of recreational facilities, as they determine the overall comfort of the territory in terms of treatment and recreation.
14.	Гідрологічні рекреаційні ресурси – включають всі типи поверхневих і підземних вод, що мають науковий, психолого-естетичної та медико-біологічною цінністю і використовуваних для задоволення потреб людей в рекреації.	Hydrological recreational resources – include all types of surface and groundwater that have scientific, psychological, aesthetic, medical and biological value and are used to meet people's recreational needs.
15.	Ґрунтові рекреаційні ресурси – це різноманітність типів ґрунтів регіонів рекреаційної спеціалізації, через які відбувається обмін речовиною і енергією.	Soil recreational resources are a variety of soil types in regions of recreational specialisation through which substance and energy are exchanged.
16.	Флористичні рекреаційні ресурси – об'єднують всю різноманітність рослинного світу, що володіє лікувальними властивостями, наукової, науково-пізнавальної, природно-естетичної, рекреаційної та медико-біологічною цінністю і бере участь в процесі відновлення духовних і фізичних сил людини.	Floristic recreational resources – combine all the diversity of the plant world, which has medicinal properties, scientific, cognitive, natural and aesthetic, recreational and biomedical value and participates in the process of restoring the spiritual and physical strength of a person.
17.	Фауністичні рекреаційні ресурси – це природні ресурси, які об'єднують всю різноманітність тваринного світу, що володіє науковою, науково-пізнавальної, природно-естетичної та медико-біологічною цінністю і що використовується в процесі відновлення духовних і фізичних сил людини, його працездатності.	Faunal recreational resources are natural resources that combine the entire diversity of the animal world, which has scientific, scientific and cognitive, natural and aesthetic, and medical and biological value and is used in the process of restoring the spiritual and physical strength of a person, his or her performance.
18.	Антропогенні рекреаційні ресурси – становлять ділянки суші і водного простору, природні комплекси та об'єкти яких мають особливу рекреаційну, наукову, естетичну, природоохоронну та іншу цінність і виділені з метою збереження природної різноманітності ландшафтів,	Anthropogenic recreational resources are land and water areas, natural complexes and objects of which have special recreational, scientific, aesthetic, environmental and other value and are allocated for the purpose of preserving the natural diversity of landscapes, the

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК25- 1-2024
	Випуск __	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 48 / 40

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
	генофонду тваринного і рослинного світу, підтримання загального екологічного балансу та забезпечення фонового моніторингу навколишнього природного середовища.	gene pool of flora and fauna, maintaining the overall ecological balance and providing background monitoring of the environment.
19.	Археологічні рекреаційні ресурси – матеріальні пам'ятники і їхні фрагменти, що вказують на особливості життєдіяльності людини в стародавності й здатні представляти рекреаційний (науковий, екскурсійно-пізнавальний) інтерес.	Archaeological recreational resources are material monuments and fragments that indicate the peculiarities of human activity in antiquity and can be of recreational (scientific, excursion and educational) interest.
20.	Історичні рекреаційні ресурси – включають рекреаційно привабливі пам'ятки історії, архітектури, археології, місця, які пов'язані з життям і діяльністю видатних історичних осіб, території, де збереглися яскраво виражені етнографічні особливості, культові споруди, музеї, картинні галереї тощо.	Historical recreational resources – include recreationally attractive monuments of history, architecture, archeology, places associated with the life and work of prominent historical figures, areas where pronounced ethnographic features have been preserved, religious buildings, museums, art galleries, etc.
21.	Архітектурні й містобудівні рекреаційні ресурси – це архітектурні ансамблі (палацові площі, історичні квартали), культові спорудження.	Architectural and urban planning recreational resources include architectural ensembles (palace squares, historical quarters) and religious buildings.
22.	Рекреаційний комплекс – це сукупність галузей і видів економічної діяльності, які забезпечують рекреаційними послугами населення країни, регіону, міста та створюють необхідні передумови для нормального функціонування рекреаційно-туристичного господарства.	A recreational complex is a set of industries and types of economic activity that provide recreational services to the population of a country, region, city and create the necessary preconditions for the normal functioning of the recreational and tourist economy.
23.	Рекреант – особа, яка відновлює у визначених згідно із законодавством місцях природно-заповідних територій та об'єктів свої розумові, духовні і фізичні сили.	A recreationalist is a person who recovers his or her mental, spiritual and physical strength in places of nature reserves and objects designated by law.
24.	Аероіотерапія – фізіотерапевтичний метод, що полягає у використанні з лікувально-профілактичною метою певних частинок – аероіонів, які містяться у повітрі і є носіями електричних зарядів.	Aeroion therapy is a physiotherapeutic method based on the use of certain particles - aeroions - contained in the air and being carriers of electric charges for therapeutic and prophylactic purposes.
25.	Галотерапія - метод лікування, що базується на створенні у повітрі аерозолу кам'яної солі, методом формування природного чи	Halotherapy is a method of treatment based on the creation of rock salt aerosols in the air by creating a natural or

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК25- 1-2024
	Випуск __	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 48 / 41

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
	штучного мікроклімату.	artificial microclimate.
26.	Інсоляція – це процедура визначення рівня затіненості будь-якого роду приміщень в житловому будинку для досягнення дотримання норм по інсоляції – необхідності попадання сонячного світла за мінімальний проміжок часу в добу.	Insolation is a procedure for determining the level of shading of any kind of premises in a residential building to achieve compliance with insolation standards - the need for sunlight in a minimum period of time per day.
27.	Гідротерапія – різноманітні способи зовнішнього застосування вод із лікувальною та профілактичною метою, загальними властивостями яких є температурний, механічний та хімічний впливи.	Hydrotherapy is a variety of methods of external application of water for therapeutic and preventive purposes, the common properties of which are temperature, mechanical and chemical effects.
28.	Кнейп терапія – покращує теплостачання організму. Різниця температур стимулює вегетативну нервову систему, зменшує біль, зміцнює серцево-судинну систему та імунітет людини. Ця процедура також покращує кровообіг та знімає м'язову напругу.	Kneipp therapy – improves the body's heat supply. The difference in temperature stimulates the autonomic nervous system, reduces pain, strengthens the cardiovascular system and immunity. This procedure also improves blood circulation and relieves muscle tension.
29.	Фітогідротерапія – різноманітні способи зовнішнього застосування вод із лікувальною та профілактичною метою, загальними властивостями яких є температурний, механічний та хімічний впливи.	Phytohydrotherapy is a variety of methods of external use of water for therapeutic and preventive purposes, the common properties of which are temperature, mechanical and chemical effects.
30.	Ампелотерапія – виноградолікування, використання свіжого винограду та виноградного соку для лікування різних захворювань, переважно хронічних.	Ampelotherapy is grape therapy, the use of fresh grapes and grape juice to treat various diseases, mainly chronic ones.
31.	Апітерапія – альтернативний метод медицини, в якому для профілактики та лікування хвороб використовуються бджолині продукти – мед, пилок, прополіс, маточне молочко, віск та бджолина отрута.	Apitherapy is an alternative method of medicine that uses bee products such as honey, pollen, propolis, royal jelly, wax and bee venom to prevent and treat diseases.
32.	Ароматерапія – це стародавнє, вдосконалене віками мистецтво використання ефірних	Aromatherapy is the ancient art of using essential oils, plant phytoncides and

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК25- 1-2024
	Випуск __	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 48 / 42

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
	олій, фітонцидів рослин та інших ароматних речовин для укріплення фізичного та психічного здоров'я та для косметичного догляду за тілом.	other aromatic substances to improve physical and mental health and for cosmetic body care.
33.	Дієтотерапія – терапія, лікування, оздоровлення, ліки), лікувальний метод, що полягає у терапії різних захворювань спеціальною дієтою – те ж, що і лікувальне харчування – використання харчування для лікування різноманітних захворювань.	Dietotherapy (therapy, treatment, recovery, medicine), a medical method that consists in the treatment of various diseases with a special diet - the same as therapeutic nutrition - the use of nutrition to treat various diseases.
34.	Фітотерапія – в народній медицині система специфічних методів лікування й профілактики захворювань з використанням фітопрепаратів.	Phytotherapy is a system of specific methods of treatment and prevention of diseases using herbal remedies in folk medicine.
35.	Енотерапія – це метод лікування різних захворювань та зміцнення здоров'я людини за допомогою спеціально підібраних вин та в певних дозах.	Enotherapy is a method of treating various diseases and improving human health with the help of specially selected wines and in certain doses.
36.	Акупунктура – лікувальний метод, що полягає у подразненні периферичних нервових розгалужень за допомогою уколів у певні точки тіла (всього таких точок налічується понад 600).	Acupuncture is a therapeutic method that involves irritation of peripheral nerve branches by injections into certain points of the body (there are more than 600 such points in total).
37.	Бішофітотерапія – у санаторії застовується у поєднанні з масажем, тепло-, електро- і світлолікуванням, ультразвуковою терапією.	Bischofite therapy is used in the sanatorium in combination with massage, heat, electro- and light therapy, and ultrasound therapy.
38.	Іппотерапія – метод лікування, заснований на взаємодії людини зі спеціально навченим конем, адаптованим до можливостей хворого в опануванні верхової їзди.	Hippotherapy is a method of treatment based on the interaction of a person with a specially trained horse, adapted to the patient's ability to master riding.
39.	Кінезіотерапія – апрямок фізичної терапії, який передбачає виконання активних і пасивних рухів, певних вправ лікувальної гімнастики та роботи на тренажерах для досягнення конкретного терапевтичного результату.	Kinesiotherapy is a type of physical therapy that involves active and passive movements, certain exercises of therapeutic gymnastics and work on simulators to achieve a specific therapeutic result.
40.	Кріотерапія – використання холоду в лікувально-профілактичних цілях, для відведення тепла від тканин, органів або від тіла людини.	Cryotherapy is the use of cold for therapeutic and prophylactic purposes, to remove heat from tissues, organs or the human body.
41.	Мануальна терапія – вид терапії, спрямований на лікування кістково-м'язової	Manual therapy is a type of therapy aimed at treating the musculoskeletal

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК25- 1-2024
	Випуск __	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 48 / 43

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
	системи, внутрішніх органів за допомогою дії рук.	system and internal organs using the action of the hands.
42.	Озокеритолікування — це вид лікування теплом. Як тепловий агент тут використовується спеціально оброблений озокерит (гірський віск), який складається із суміші парафіну, церезину, мінеральних солей та смол.	Ozokerite therapy is a type of heat treatment. Specially processed ozokerite (rock wax), which consists of a mixture of paraffin, ceresin, mineral salts and resins, is used as a heat agent.
43.	Парафінолікування — застосування розплавленого парафіну з лікувальною метою, різновид теплового лікування.	Paraffin treatment — the use of molten paraffin for therapeutic purposes, a type of heat treatment.
44.	Пелоїдотерапія — метод лікування, заснований на застосуванні лікувальної грязі і її препаратів.	Peloidotherapy is a treatment method based on the use of therapeutic mud and its preparations.
45.	Псаммотерапія - це спосіб лікування за допомогою нагрітого піску.	Psammotherapy is a method of treatment using heated sand.
46.	Стоун-терапія — це особливий вид масажу, що виконується камінням різної температури, який прийшов до нас зі сходу.	Stone therapy is a special type of massage performed with stones of different temperatures, which came to us from the east.
47.	Теренкур — метод санаторно-курортного лікування, що передбачає дозовані фізичні навантаження у вигляді пішохідних прогулянок, сходжень в гористій місцевості за певними, розміченим маршрутами.	Terrenkur is a method of sanatorium treatment that involves dosed physical activity in the form of walking, climbing in mountainous areas along specific, marked routes.
48.	Фізіотерапія — це метод лікування, який базується на впливі на організм людини різних фізичних факторів: світлових хвиль, магнітного поля, температури, ультразвукового впливу, електричного струму, тощо.	Physiotherapy is a method of treatment based on the impact of various physical factors on the human body: light waves, magnetic field, temperature, ultrasound, electric current, etc.
49.	Ерготерапія — комплекс реабілігаційних заходів у особи із порушенням психічних або фізичних функцій організму, спрямованих на відновлення повсякденної діяльності людини із урахуванням наявних фізичних обмежень.	Ergotherapy is a set of rehabilitation measures for a person with impaired mental or physical functions of the body aimed at restoring the person's daily activities, taking into account the existing physical limitations.
50.	Софрологія — це одна з технік релаксації, яка дозволяє розслабити тіло, контролювати емоції та позбутися стресу.	Sophrology is one of the relaxation techniques that allows you to relax your body, control emotions and get rid of stress.
51.	Шрот-терапія — вид гімнастичних та дихальних вправ, спрямованих на корекцію хребта, що дозволяють консервативним	Shrot therapy is a type of gymnastic and breathing exercises aimed at correcting the spine, which allows a conservative

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК25- 1-2024
	Випуск __	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 48 / 44

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
	методом позбутися ідіопатичних сколіозів, кіфозів та інших порушень постави.	method to get rid of idiopathic scoliosis, kyphosis and other postural disorders.
52.	Кліматотерапія – частина медичної кліматології; сукупність методів терапії, які використовуються в лікувальних і оздоровчих цілях за рахунок особливостей певного клімату, дії кліматопогодних чинників і спеціальних кліматопроцедур.	Climatotherapy is a part of medical climatology; a set of therapies used for medical and health purposes due to the peculiarities of a particular climate, the effect of climatic and weather factors and special climatic procedures.
53.	Аеротерапія – аastosування з профілактичною та лікувальною метою чистого повітря.	Aerotherapy is the use of clean air for preventive and therapeutic purposes.
54.	Геліотерапія – використання сонячних променів з лікувальною та профілактичною метою, метод кліматотерапії.	Heliotherapy is the use of sunlight for therapeutic and preventive purposes, a method of climatotherapy.
55.	Таласотерапія - це використання морської води, морських лікувальних грязей, піску й морського клімату в лікувальних цілях.	Thalassotherapy is the use of sea water, sea mud, sand and sea climate for therapeutic purposes.
56.	Бальнеотерапія – метод лікування, профілактики і відновлення порушених функцій організму природними та штучно виготовленими мінеральними водами на курортах і позакурортних лікувально-профілактичних закладах.	Balneotherapy is a method of treating, preventing and restoring impaired body functions with natural and artificially produced mineral waters at resorts and out-of-resort healthcare facilities.
57.	Кренотерапія – пиття солоної води.	Crenotherapy – drinking salt water.

12. Рекомендована література

Основна література

1. Білецька Г.А. Рекреаційне природокористування: навч. посіб. / Г.А. Білецька. Львів: «Новий Світ – 2000», 2013. 149 с.
2. Величко В.В. Організація рекреаційних послуг: навч. посібник / В.В. Величко; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О.М. Бекетова. Х.: ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2013. 202 с.
3. Замкова А.В., Гусєва О.В. Рекреалогія: конспект лекцій з дисципліни. Частина I Одеса: ОДЕУ, 2010 р. 76 с.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК25- 1-2024
	Випуск __	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 48 / 45

4. Замкова А.В., Гусєва О.В. Рекреалогія: конспект лекцій з дисципліни. Частина II Одеса: ОДЕУ, 2012 р. 80 с.

5. Основи рекреалогії (економіко-екологічний та маркетинговий аспект) [текст]: навч. посіб. / І.О. Гродзинська, С.Г. Нездоймінов, О.В. Гусєва, А.В. Замкова. К. : «Центр учбової літератури», 2014. 264 с.

6. Стафійчук В.І. Рекреалогія: навч. посіб. – 2-е вид. / В.І. Стафійчук. – К.: Альтерпрес, 2008. 264 с.

7. Стафійчук В.І. Рекреалогія. Навчальний посібник. 2-е вид./ В.І. Стафійчук К.: Альтерпрес, 2008. 264 с.

Допоміжна література

1. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25.06.1991 р. URL: <http://www.zakon.rada.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=3&nred=2456-12>

2. Закон України «Про природно-заповідний фонд України» № 2456- XII від 16.06.1992 р. // Відомості Верховної Ради України, 1992. – № 34 (25.08.1992 р.). Ст. 502.

3. Закон України «Про туризм» № 324/95-ВР від 15.09.1995 р. // Відомості Верховної Ради України, 1995. № 31.

4. Закон України «Про курорти» від 05 жовтня 2000 р. № 2026-III із змінами і доповненнями, внесеними Законом України від 19 січня 2006 року № 3370-IV URL: <http://tourlib.net/zakon/concept2.htm>.

5. Наказ України «Про затвердження Положення про рекреаційну діяльність у межах територій та об'єктів париродно-заповідного фонду України» від 02.11.2006 р. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0630-98>

6. Воробйова О.А. Збалансоване природокористування та господарювання в рекреаційно-туристичній сфері: монографія / О.А. Воробйова. Одеса: ППРЕЕД НАН України, 2012. 248 с.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК25- 1-2024
	Випуск __	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 48 / 46

7. Жданова О.М., Тучак А.М., Поляковський В.І., Котова І.В. Організація та методика оздоровчої фізичної культури і рекреаційного туризму: Навч. посіб. Луцьк: Вежа, 2000. 234 с.

8. Любіцева О.О. Туристичні ресурси України. Навч. Посібник / О.О. Любіцева, Є.В. Панкова, В.І. Стафійчук. К.: Альтерпрес, 2007. С. 369

9. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія. Навчальний посібник / Н.В. Фоменко К.: Центр навчальної літератури, 2007. 312 с.

10. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія: навч. посіб./ Н.В. Фоменко. К.: Центр навчальної літератури, 2007. 312 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Нормативні акти України URL: <http://www.nau.kiev.ua>

2. Сайт Державної служби статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

3. Сайт Державної туристичної Адміністрації URL: <http://www.tourism.gov.ua>

4. Сайт Міністерства екології та природних ресурсів України URL: <http://www.menr.gov.ua>

5. Сайт Міністерства інфраструктури України URL: <http://mtu.gov.ua>

6. Сервер Верховної Ради України URL: <http://www.rada.gov.ua>

7. Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації URL: <http://www.unwto.org/>

8. Офіційний сайт Державного агентства України з туризму і курортів URL: <http://www.tourism.gov.ua/>

9. Велика кількість інформації про різноманітні курорти, їх класифікація, курорти світу. URL: <http://www.medtour.info/aboutresorts/kurort/>

10. Курорти та санаторії України URL: <http://sankurort.ua/>.

11. National geographic. URL: <https://www.nationalgeographic.com>.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/242.00.1/Б/ОК25- 1-2024
	Випуск __	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 48 / 47

12. WWF Global. URL: <http://wwf.panda.org>.
13. Програма Google Earth. URL : <https://www.google.com.ua/intl/ru/earth/>.
14. World resources institute. URL : <http://www.wri.org>.
15. United Nations Environment Programme. URL : <https://www.unenvironment.org>.
16. Журнал "Медична реабілітація, курортологія, фізіотерапія". URL : <http://kurort.gov.ua/index.php/uk/zhurnal>.
17. Therapeutic Recreation Journal. URL: <https://js.sagamorepub.com/trj>.
18. Journal of Tourism and Recreation. URL: <http://www.todayscience.org/jtr>.
19. Recreation and Leisure Studies. URL: <https://uwaterloo.ca/recreation-and-leisure-studies/research/research-journals>.
20. Balneo Research Journal. URL : <http://bioclima.ro/Journal.htm>.